

**Název materiálu: SKLADBA – PODMĚT A PŘÍSUDEK – základní skladební dvojice
VY_32_INOVACE_S1_ČJ20_1**

Anotace	Pracovní listy slouží k procvičení, upevnění či ověření znalosti učiva o skladbě. Žáci rozpoznávají a určují ve větách podmět, přísudek a základní skladební dvojici.
Autor	Mgr. Eva Sasová (Autor)
Jazyk	Čeština
Očekávaný výstup	Poznat a určit podmět, přísudek, základní skladební dvojici.
Speciální vzdělávací potřeby	- žádné -
Klíčová slova	Podmět, přísudek, základní skladební dvojice.
Druh učebního materiálu	Pracovní list
Druh interaktivity	Aktivita
Cílová skupina	Žák
Stupeň a typ vzdělávání	Základní vzdělávání – lehké mentální postižení - druhý stupeň
Typická věková skupina	12 - 15 let
Celková velikost	69 kB

SKLADBA

PODMĚT A PŘÍSUDEK – základní skladební dvojice

1. Urči, zda jsou výroky správné, správnou odpověď zakroužkuj:

- Věta se skládá ze slov. ano - ne
- Základní skladební dvojici tvoří podmět a přísudek. ano - ne
- Při určování základní skladební dvojice vyhledáváme nejprve přísudek. ano - ne
- Přísudek bývá nejčastěji vyjádřen slovesem. ano - ne
- Přísudek vyjadřuje co podmět dělá, co se s ním děje, jaký je. ano - ne
- Podmět bývá nejčastěji vyjádřen podstatným jménem, zájmem, číslovkou. ano - ne
- Podmět nemusí být ve větě vždy vyjádřen. ano - ne
- Na podmět se ptáme otázkou kdo? nebo co? a přísudkem. ano - ne
- Podmět vyjadřuje, kdo nebo co něco dělá, s kým nebo čím se něco děje, kdo nebo co je takové. ano - ne

2. Vyber z nabídky vhodné přísudky a doplň je do vět:
(plete, myje, sedí, hlídá, sleduje, svítí, kreslí)

Babička ..... moji mladší sestru. Maminka ..... krásný svetr.
Anička nerada ..... nádobí. Dnes krásně ..... slunce. Tomáš rád
..... barevné obrázky. Dědeček ..... ve svém oblíbeném
křesle. Večer celá rodina ..... televizi.

3. Ve větách z předchozího úkolu podtrhni podmět (rovnou čarou) a přísudek (vlnovkou). Základní skladební dvojice vepiš do tabulky:

přísudek	podmět

4. Spoj podměty s přísudky tak, abys vytvořil základní skladební dvojice:

pes	otevívají se
jídlo	dozněla
mouchy	sázeli
strom	štěkal
okna	chovaly
zahradníci	létaly
hudba	vonělo
maminky	vyrostl

5. Doplně do vět vhodné podměty, vypiš z textu základní skladební dvojice:

V parku rostou ..... poletují nad stromy. Po dešti rychle rostou .....
 ..... V rybníce plavou ..... Na záhoně kvetou ..... Na
 lavici leží ..... budou ve škole. Už brzy začne .....
 Za plotem leží .....

.....

.....

.....

.....

ŘEŠENÍ:

SKLADBA

PODMĚT A PŘÍSUDEK – základní skladební dvojice

1. Urči, zda jsou výroky správné, správnou odpověď zakroužkuj, pokus se uvést příklad:

Věta se skládá ze slov.

ano - ne

např.: Naše maminka vaří oběd.

Základní skladební dvojici tvoří podmět a přísudek.

ano - ne

Přísudek: vaří   Podmět: maminka   ZSD: maminka vaří

Při určování základní skladební dvojice vyhledáváme nejprve přísudek.

ano - ne

Sloveso: vaří

Přísudek bývá nejčastěji vyjádřen slovesem.

ano - ne

vaří

Přísudek vyjadřuje co podmět dělá, co se s ním děje, jaký je.

ano - ne

vaří

Podmět bývá nejčastěji vyjádřen podstatným jménem, zájme - nem, číslovkou.

ano - ne

Podstatné jméno: maminka

Podmět nemusí být ve větě vždy vyjádřen.

ano - ne

např.: Ze školy přišel pozdě. (on)

Na podmět se ptáme otázkou kdo? nebo co? a přísudkem.

ano - ne

Kdo vaří? maminka

Podmět vyjadřuje, kdo nebo co něco dělá, s kým nebo čím se něco děje, kdo nebo co je takové.

ano - ne

Co dělá maminka? vaří

2. Vyber z nabídky vhodné přísudky a doplň je do vět:
(plete, myje, sedí, hlídá, sleduje, svítí, kreslí)

Babička ...hlídá.. moji mladší sestru. Maminka ...plete... krásný svetr. Anička nerada ...myje.. nádobí. Dnes krásně ...svítí.. slunce. Tomáš rád ...kreslí.. barevné obrázky. Dědeček ...sedí... ve svém oblíbeném křesle. Večer celá rodina ...sleduje... televizi.

3. Ve větách z předchozího úkolu podtrhni podmět (rovnou čarou) a přísudek (vlnovkou). Základní skladební dvojice vepiš do tabulky:

přísudek	podmět
hlídá	babička
plete	maminka
myje	Anička
svítí	slunce
kreslí	Tomáš
sedí	dědeček
sleduje	rodina

4. Spoj podměty s přísudky tak, abys vytvořil základní skladební dvojice:

pes	otevívají se
jídlo	dozněla
mouchy	sázeli
strom	štěkal
okna	chovaly
zahradníci	létaly
hudba	vonělo
maminky	vyrostl

5. Doplně do vět vhodné podměty, vypiš z textu základní skladební dvojice:

V parku rostou **stromy**. **Holubi** poletují nad stromy. Po dešti rychle rostou **houby** . V rybníce plavou **ryby** . Na záhoně kvetou **růže** . Na lavici leží **svačina**. **Děti** budou ve škole. Už brzy začne **vyučování** . Za plotem leží **had** .

...rostou stromy, poletují holubi, rostou houby, plavou ryby, kvetou růže, leží svačina, budou děti, začne vyučování, leží had.....

Použité informační zdroje:

- BENDÁKOVÁ, J., LUSKOVÁ, H. *Český jazyk 9*. 3.vyd. Praha: 2004. ISBN 80-7216-197-0.
- BĚLIČ, Jaromír a kol.. *Pravidla českého pravopisu*. Školní vydání. 10.vyd. Praha: 1979. ISBN 14-553-79
- MELICHAR, Jiří. STYBLÍK, Vlastimil. *Český jazyk*. Přehled učiva základní školy. 11.vyd. Praha:1979. ISBN 80-04-24454-8.
- PROFOUSOVÁ, Ivana - STOUPOVÁ, Alena. *Český jazyk pro 8. ročník zvláštní školy*. 1.vyd. Praha: 1996. ISBN 80-85801-76-0.
- SOCHOROVÁ, M. *Český jazyk v kostce*. 2.vyd. Praha:2009. ISBN 978-80-253-0950-6.
- ŠTĚRBOVÁ, L., VYTEJČKOVÁ, O. *Český jazyk pro 1. až 3. ročník odborných učilišť. Pracovní sešit 1 – mluvnice*. 2. vyd. Praha: 2005. ISBN 80-7216-217-9. ISBN 14-553-79.